

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Heitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 192. szám.

Csütörtök, augusztus 23.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 >
Negyedévre ———— 6 >
Egy hónapra ———— 2 >
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Az anarchia hasznai.

Nagybecskerek, augusztus 23.

(z—y.) Első pillanatra paradoxonnak tessenék bár a cím, azért mégis bebizonyíthatjuk, hogy mint minden fürtelemnek a világon, úgy az anarchiának is meg van a maga haszna. Természetesen nem pozitív, hanem negatív értelemben és főképen amaz erkölcsi undor következményeképpen, mely minden művelt lelki egyénben fölébred az undok harcmodorral szemben, melyet a nihil sötét lovagjai a társadalmi rend s annak fő őrei ellen viselnek.

Mert hát azt sem lehet mentségökül fölhozni, hogy az aljasok a monarchikus kormányforma ellen küzdenének, hiszen még élénk emlékekben él, hogy Európa leghatalmasabb köztársaságának elnökét, Carnot-t, szintén anarchista tör szurta le.

Nincs az anarchiában semmi politikai elv, ha csak a bontás, rontás s a vérengzés annak nem nevezhető.

Csoda-e tehát, ha a legújabb események hatásaképpen a legközelebb illesztett nemzetközi békeparlament erőyes javaslatokat tett a fékvesztett gyilkosbanda elnyomására, s ha az államok majdnem teljes egyöntetűséggel szigorú rendőri intézkedéseket tettek a terroristák ellen?!

Bizony újra, meg újra felhangzik a kívánság, hogy nemzetközi uton kellene valamit tenni az anarchizmus dühöngése ellen. Erzsébet királynének halála után isült már össze e célból egy nemzetközi értekezlet Rómában, de határozatai nem tartalmaztak nagyobb szabású intézkedéseket, mert Anglia és az Egyesült-Államok nem hajlandók beleegyezni ilyenekbe. Ez a két ország az egész világból oda tuduló összeesküvőknek menedéket nyújt. Ámbár azért sem Angliát, sem Amerikát nem kimélték meg az anarchisták, hiszen 1885-ben az angol parlamentben robbantottak fel dinamitombát, mely 21 embert megsemmisített, később pedig Chicagóban volt rettenetes anarchista-merénylet. A Rómában tartott tavalyi anarchista ellenes érte-

kezleten mélyebbre ható határozatokat nem hoztak. Tény, hogy azt a keveset is, a mit hoztak, lanyhán hajtották végre. Az Erzsébet királyné halála által felidézett közfelháborodás lassanként elcsendesedett. Most újra hasonló telbizudulás észlelhető, de attól lehet tartani, hogy idő múltán ez is lelohad. Egyébiránt bizonyos az is, hogy a legszigorubb rendőri intézkedések sem elégségesek az anarchizmus kiirtására, mert ennek gyökere a népmélyeséges nyomorában s bűnös elhanyagolásából eredő erkölcsi elvadulásában van. Az a figyelemreméltó körülmény, hogy az anarchista merénylők tulnyomó része olasz, szinte e mellett bizonyít, mert az egy Irlandot kivéve, nincs ország Európában, melynek alsóbb néposztálya oly nyomorban tengődnek, mint Olaszország. Az anyagi szegénység itt karöltve jár a tudatlansággal, az erkölcsi elzüllesztéssel, a mihez még a nép heves véralkata és erőszakosságra hajló természete járul.

De ha már a természetet nem lehet kölni az emberekből, annyi bizonyos, hogy a nép nyomorának enyhítése, kellő erkölcsi gondozás, szabatos kormányzati ténykedések mindmegannyi ellenszerei az anarchia elvadulásának s bizonyára világszerte fognak gondoskodni a kormányok e tekintetben fokozottabb erővel.

Ez bizonyára drágán megfizetett, de alapos haszna lesz az anarchiának.

Olaszország beleletében pedig egy olyan áramlattal találkozunk, mely a nemzetközi viszonyokban is nagy és egészséges fordulatot sejtet a szerencsétlen Umberto meggyilkoltatása. Azt a közeledést értjük, mely a gyászeset alkalmából a hivatalos Olaszország és a Vatikánban székelő egyházi hatalom között történt. A gyászszertartások és a temetés előkészületeiben egy jelenség szembetűnővé vált, a mely az olasz politikában látszik megnyilvánulni. Mintegy észrevétlenül közeledik egymáshoz a Vatikán és Quirinál. A pápa igen nagy előzékenységet bizonyított a

gyászbaborult savoyai ház iránt, a mit az hasonló előzékenységgel viszonzoz. Az olasz sajtóban innen is, tulnan is még folyik a harc a régi ellenfelek között, de távolról sem olyan ridegen, mint eddig. Vajjon fordulat előtt áll-e a királyság és pápaság politikája? Sokan kételkednek, sokan hisznek benne. A közel jövő bizonyára ezt is világossá teszi. Ha ez a fordulat beválik, messze kiható eredményekkel kecsegtet s bizonyos, hogy Umberto még gyászos halálával is jót tett nemzetének s az egész keresztény világnak.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggel 5 1/2 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 6 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 27. Közigazgatási bizottság.
Aug. 27. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— Az ujszentannai esperes kitüntetése. Ez évben ünnepelte gyémántmiséjét a csanádi katólikus papság egyik tiszteltreméltóbb, ősz papja, Orth János ujszentannai esperes-plébános. Az érdemes pap jubileumára királyi kitüntetés adta meg a hosszú lelkipásztoroskodás legszebb jutalmát. A király, mint a hivatalos lap jelenti, Orth János esperes-plébánost a csanádi székes-káptalan tiszteletbeli kanonokává nevezte ki.

— Az aranyárkelet-pótlék. A vámlletékeknek ezúttal történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlékot 1900. évi szeptember hóra huszonegy százalékkal állapította meg a pénzügyminiszter.

— Uj szabadalmi bíró. A kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére a király Mencezer Arpád iparfelügyelőt szabadalmi bíróvá nevezte ki.

— Névmagyarosítás. Kiskoru Gengler Ferenc kis öszi illetőségű váci lakos vezetéknévének Katonára kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Hymen. Vettük a következő eljegyzési kártyát: Ledniczei Ledniczky Szilárdka Jarkovác és Félégyházy Nagy István cs. és kir. tüzérhadnagy Komárom, jegyesek.

A „TORONTÁI” tárcája.

A szeráng.

Irta: Rudyard Kipling.

Három évvel ezelőtt, mikor a „Saarbrücken” nevű német gőzös hihetetlenül forró időben Adenben szemet vett fel, Nurkid, a nagy, tagbaszakadt zanzibári fűtő szabadságot kapott, hogy a szárazföldre mehessen. Mint „seedy boy” ment ki a szárazra, ahogy a fűtőket hívják, de mikor visszatért, már Zanzibár dicső szultánja volt, ő fensége Szaid Bargás, — és mindegyik kezében egy-egy pálinkás üveget cipelt. Leült a legénységi lejárá korlátja mellé, sóshalat, hagymát evett s énekelte torkaszakadtából. Az étel Pambé volt, a laszkár matrózok szerángjé, vagyis vezetőjé. Elkészítette a halat, elment egy kis söt kérni és mire visszatért, Nurkid piszkos, fekete ujjai turkáltak a tányérján.

A szeráng fontos személyiség, sokkal fontosabb, mint a fűtő, bár ez utóbbi több fizetést kap. Mikor a kapitány gigjét felvonják, ő kezdi rá az ütemes kisbálást: hejja, hullá, hujja, hi! Ó veti ki a fenékmérőt s mikor a hajón ünnep van, folhuzza legfehérebb muszszelin ruháját, derekára köti széles vörös övét s a hátsó fedélzeten az utasok gyermekeivel játszik. Ilyenkor az utasoktól pénzt kap, melyet összegyűjt, hogy Bombayban, Kalkuttában, vagy Puló-puangban egyetlen tivornyán mind elszórja.

— Hohó, te hizott ürü, az én ételemet

eszed? — kiáltott Pambé azon a lingua frsnacán, mely ott járatos, hol a levante nyelve meg szünik, hol a kelet már nyugattá lesz s hol a kurili szigetek vitorlás briggei találkoznak a hakodatei dsunkákkal.

— Iblisz fia, te majompojájú, te száritott cápamáj, én Szaid Bargás szultán vagyok, parancsolok az egész hajónak! Vidd a hitvány kotyvalékodat — s oda tartotta Pambé elé az üres cintányért.

Pambé behorpasztotta a tányért Nurkid gyapjas fején, Nurkid pedig kést rántva, végighasította Pambé lábászárát. Pambé is elfolette kését, de Nurkid lesiklott a lépcsőn a hajó fenekébe, szitkokat szórva a szerángra, ki vérevel szennyezte be a tisztára surolt fedélzetet. Csak a fehér hold látta e jelenetet, mert a tisztok a szén berakására ügyeltek föl, az utasok pedig füledt kajuttjeikben küzdöttek az álmatlansággal.

— Jól van, — szólott Pambé s elment, hogy bekötözze a lábát. — Majd később igazítjuk el a számadást.

Nurkid az ételét vette el. Másnap reggel a fűtő üres agyvelővel ébredt föl. Nem volt többé zanzibári szultán, hanem közönséges seedy boy, aki izzad a kazánházban. Fölment a fedélzetre s kigombolta mellén az inget. Sziszegve szelte át egy kés a levegőt, akár a repülő hal s Nurkid válls fölött egy hüvelykkel állt meg a konyha faajtájában. A fűtő leszaladt s azon gondolkodott, hogy mit mondhatott tegnap a kés tulajdonosának. Délben, mikor a laszkárok ebédnél ül-

tek, Nurkid, aki békességes, jólelkű ember volt, odament hozzájuk s így szólt:

— Emberek, tegnap be voltam rugva s ugy gondolom, valamelyitekkel gorombáskodtam. Ki volt az? Hadd mondjam meg neki magának is, hogy a pálinka beszélt belőlem.

A szeráng méregetni kezdte a távolságot kése és Nurkid melle között. Ha ráugrik, utközben valaki gáncot vethet neki s akkor kése lecsuszik a fűtő mellcsontjára, csak sebet ejt. A bordái közt nem találhatja el. Ezért nem szólt semmit s a többi laszkár is hallgatott. Arcukról eltűnt minden kifejezés, közömbösen néztek maguk elé, mint egyáltalán minden keleti ember, amint gyilkosságról, vagy civakodásról van szó. Nurkid sokáig nézett a fehér szemekbe. Aztán mély sóhajtas, csaknem nyögés szakadt fel a torkából; visszatért a kazánházba. A laszkárok pedig tovább folytatták beszélgetésüket, hogy hogyan lehet legjobban elkészíteni a rizksását.

Nurkid sokat szenvedett levegő híján, míg a hajó Bombayba ért. Csak akkor ment fel levegőt színi, mikor mindenki a fedélzeten volt. Így is megtörtént vele, hogy egyszer egy nehéz tuskó közvetlenül az orra elé esett le az árbockosárból, máskor meg egy csapóajtó akkor nyílt ki, mikor egyik lábával már rajta állt. Egy elviselhetetlenül forró éjszakán pedig véresre hasította a vállát egy kés, mely a kapitány hidja mellett levő emelvényről hullott alá. Amint kikötött a „Saarbrücken” Bombayban, Nurkid azonnal menekült róla s elrejtőzött a város nyolcszáz ezer lakosa között. Pambé sokáig kereste, de mivel

— Az ág. ev. esperességi közgyűlés. Temesvárról írják: A bánáti ág. hitv. evang. esperesség idei közgyűlése összesereglettek tegnap este a „Hungária“ szállóban lakomára gyűltek egybe. Kramár Béla főesperes ma délelőtt 9 órakor a lelkészeknek kiszolgáltatta az Ur szent vacsoráját, mire br. Ambrózy Gyula cs. és kir. kamarás elnöklete alatt a segélyegylet tartott ülést és több szegény hitközség részére pénzesegélyt szavazott meg. Délben a „Hungária“ szállóban lakoma volt. Délután 3 órakor megkezdődnek a bizottsági ülések. A közgyűlésre eddig a következő tagok jöttek el: br. Ambrózy Béla telfügyelő, Kramár Béla főesperes, Kernuch Dániel alesperes (Sándorfalva), Zvarinyi Emil esperességi főjegyző (Liebling), továbbá Bohus Károly (Franzfeld), Schwalm György (Pancsova), Zarkalik Károly (Hertelendyfalva), Chován Zsigmond (Lugos), Nyácsik András (Kis Sömlak), Kiss Kálmán (Tót-Áradác), Jeszenszky Nándor (Nagy-Becskekerek), Soltész Gyula (Birda), Gressler Gyula (Versecz), Paulinyi Sámuel (Antalfalva), Dolcsal Lajos (Lajosfalva) lelkészek; végül br. Ambrózy Gyula (Remete), Újházy Dénes (Csakova), Hellner Armand (Buziás), Ponyitzky Pál (Batjést), Franz Ede (Orsova) és Jávör Endre (Temesvár) világi tagok. Br. Ambrózy Béla esperességi telfügyelő és Kramár Béla főesperes jubileumára Zsilinszky Mihály vallás és közoktatásügyi államtitkár és Wallandt Ernő miniszteri tanácsos (Orsova) szintén el fognak jönni.

— Lenau. 1850. augusztus 22-én halt meg a döblingi tébolydában Lenau Miklós, a „magyar Petőfi“, a khez bennünket torontálvármegyieket a poéta iránti köteles tiszteleten kívül az a körülmény is szorosabban vonz, hogy Csata-don született s ebben az egyszerű kis német községben ringott bölcsője. Az a költő ő, a kit legkevésbé olvasnak itt nálunk, de a ki az egész világ világirodalmának a legmagyarabb költője volt. Hogyne, hiszen 17 éves koráig ki sem mozdult Magyarországból. Pesten, Tokajon, Pozsonyban tanult, ugy került csak Bécsbe. Gyermekkori emlékei mind a magyar földdel kapcsolatosak s azok a költeményei, a melyekben feldolgozta őket, muzsájának gyöngyei. A „Heideschenke“ lüktető ritmusa tisztára magyar adomány s a mi temperamentum volt abban a lobogó temperamentumu költőben, mind magyar földből kelt. Ez a lelki kapcsolat készlet bennünket, magyarokat arra, hogy megemlékezzünk a gyászos évfordulóról. Bécsből telefonálják, hogy a „Concordia“ egylet tegnap megkoszorúzta Lenau sírját. A koszoru szalagján a következő fölírás látható:

A bécsi újságírók és írók egylete a halhatatlannak.

Ma reggel Bécs városának községtanácsa is koszort helyezett el a költő sírján. A koszorúnak veres-fehérszínű szalagján a következő szavak olvashatók:

elfogyott a pénze, elszegődött a Hongkongba induló „Spichern“ re. Visszatértem Szingapurban tudta meg, hogy Nurkid a „Gravelotte“-tal a Jöremény-fokán át Angliába ment. A szeráng átszegődött a „Wörth“-re, azzal érkezett meg Angliába.

Nyolc hónapig csavargott Londonban és kereste Nurkidot. Ekkor megbetegedett; az utca sarától, meg a ködtől — Angliában csaknem minden keleti ember így jár — tüdőgyuladást kapott. Dühöngött, káromkodott, mikor a kórházba szállították.

Valamelyik hittérítő-társaság egy jámbor tagja éjjel nappal ott ült az ágyánál és nagyon szomorkodott, hogy Pambé idegen nyelven beszél, ahelyett, hogy arra hallgatna, amit jámbor könyvekből felolvasott neki. Egy nap azonban a szerángot kábultságából felrázta egy hang, mely az utcáról hatolt be a szobába.

— Ez a barátom hangja, — susogta Pambé. — Hívjátok be! Ez Nurkid! Az Isten küldte!

— Vágyakozik a földje után, — szolt a barátságos hittérítő és leszaladva az utcára, torkaszakadtából kezdte kiabálni Nurkid nevét. Egy hihetetlenül fekete ember fordult meg a szavára, vakító fehér ing, ragyogó cylinder és vadonatúj ruha volt rajta s nyakkendőjében óriási mellű sziporkázott. A sok utazás megtanította Nurkidot, hogyan kell használni a pénzt s világpolgárrá tette.

— Mi, he? Igen! — szolt, mikor elmondták neki a dolgot. — Fekete nigger, mint én! Ismerem? A „Saarbrücken“-en? Pambé! Az öreg Pambé. Vezessenek hozzá — s követte a hittérítőt a kórház szobájába.

Lenau Miklós emlékeztetése, Bécs cs. kir. birodalmi és székes-főváros.

Ez azonban csak Bécs. Hát Magyarország s különösen szűkebb hazája hol marad? Avagy a poéta talán megtette utolsó kötelességét azzal, hogy meghalt?

— Iskolai értesítés. A községi nép- és gazdasági ismétlő iskolában az 1900—1901. tanévre a beiratások szeptember 1., 2., 3. és 4. napján eszközöltetnek délelőtt 8—12 ig, d. u. 3—5 ig; (2 án csak d. e. 8—12 ig); 5 én d. e. 8 órakor „Veni Sancte.“ A rendes előadások kezdődnek 6-án. Beiratasi díj 50 fill. Tandij 4 kor. Értesítőért 40 fill. Az országos tanítói nyugdíj-alapra 30 fill. A beiratasi-, értesítő- és nyugdíj-alapra kitett összeg a beiratáskor azonnal lefizetendő. — A tandij azonban a gondnoknál évközben is fizethető. A hatóság által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal ellátott gyermekek a tandijfizetés alól felmentetnek, de a beiratás, értesítő s nyugdíj-járulékot minden tanuló köteles fizetni. Felhivatnak a t. szülők s gyámok, hogy 6—12 éves tanköteles gyermekeiket a mindennapi iskolába a fenti napokon beiratni el ne mulasszák, mert a később jelentkezők szigorúan fognak büntettetni. A 12-ik életévet betöltött s általában azon gyermekek, kik a mindennapi iskola egész tanfolyamát bevégezték és valamely más tanintézetben tanulmányaikat nem folytatják, sem pedig iparos avagy kereskedői pályára nem léptek, kötelesek három éven át a gazdasági ismétlő iskolába járni.

A gazdasági ismétlő iskolai beiratások október hó vasárnapján d. e. 8—12 ig eszközöltetnek. A tanítás november hó 1-én kezdődik, telen heti 5, nyárcn heti 2 órán át. Tandij nincs.

Az iparos tanonciskolában a beiratások szeptember 13. és 14 én d. u. 5¹/₂—7 ig eszközöltetnek. A beiratasi, illetve tandij 3 kor., mely a beiratáskor lefizetendő. Az előadás szeptember 15-én kezdődik. Felhivatnak az iparosok, hogy tanoncaikat a fenti napokon beirassák, mert különben büntettetni fognak.

A kereskedő tanonciskolában a beiratások szeptember 11. és 12-én d. u. 5¹/₂—7 ig tartatnak. Beiratasi, illetve tandij 12 kor., mely félévénként előre fizetendő. Az előadás szeptember 15-én kezdődik. Felhivatnak a kereskedők, hogy tanoncaikat a fenti napokon beirassák, mert ellenesben büntettetni fognak.

— Ellenőrzési szemlék. A folyó évi rendes ellenőrzési szemle a cs. és kir. közös hadseregbeli legénység részére f. évi október hó 8 án, 9-én és 10-én a Rezső laktanyában, a m. kir. honvédség kötelekibe tartozó legénység számára pedig f. évi október hó 18 án és 19-én a honvéd laktanyában mindenkor reggel 8 órai kezdettel fog megtartatni. Az ellenőrzési szemlén mindazon tartalékos, póttartalékos és szabadságot egyén tartozik megjelenni, aki ez idén tényleges szolgálattételre vagy más okból bemutatva nem volt. Az utószemle a cs. és kir. közös hadseregnél f. évi november hó 8 án Nagybecskerekben a Rezső laktanyában, a m. kir. honvédség részére pedig f. évi november hó 20 án és 21-én Nagybecskerekben tartatik meg.

A fűtő első pillantásra észrevette azt, ami a jámbor ur figyelmét elkerülte. Pambé földhöz ragadt szegény volt. Nurkid jól a zsebébe nyult s marokra fogott kézzel ment a beteg ágyához:

— Hej, Pambé! Vén, zsiros laszkár! Hogy vagy? Dekko ds! Emlékszel-e még reám? No nézd csak; takilo, takilo! — s a szeráng felé nyújtotta kezét, mely tele volt pénzzel.

Pambé intett neki a balkezelével. A jobb keze a takaró alatt volt. Nurkid levette ragyogó cylinderét s Pambé fölé hajolt, hogy meghallja rekedt suttogását.

— Milyen megható, — szolt a hittérítő. — Ezek a keleti emberek ugy szeretik egymást, mint a gyermekek.

— Kösöröld meg a torkodat, — szolt Nurkid, még mélyebben hajolva a beteg fölé.

— Emlékszel még a sósádra, meg a hajmára... szolt a szeráng és kését beledöfte Nurkid bordái közé.

Fulladt hörgés közt siklott le a fűtő teste az ágy mellé; levegő után kapkodó kezéből záporosó módjára hullott az ezüstpénz a padlóra.

— Most már meghalhatok, — szolt Pambé.

Azonban nem halt meg. Az orvo si tudomány minden fogását felhasználta, hogy meggyógyítsák, mert a törvénynek szüksége volt rá. Végre is meggyógyult annyira, hogy illendő módon felakaszthatták.

Pambé nem sokat törődött ezzel sem, hanem a jámbor misszionárius, az nagyon szívére vette a dolgot.

— Bertalan-napja. Azt mondja a kalendárium, hogy a kánikula Magdolna napjától (jul. 22.) Bertalan-napjáig terjed. Ez tehát más szóval azt jelenti, hogy a holnapi nappal véget ér a nyár legforróbb része s a forróságtól olvadozó emberiség ajkán nem hallik többé a kétségbeesett sóhajtozás, hogy:

— Hej, de kutya meleg van!

Mint hogy azonban az idén az időjárás egyáltalán nem hajlandó a kalendáriomhoz alkalmazkodni, kérdés: vajon csakugyan megszabadulunk-e ettől a késői forróságtól? A meteorologiai intézet nem is igen biztat bennünket ezzel, sőt ellenkezőleg, hosszú forróságot jövendöl az egész kontinensen. Ránk nézve csak az a vigasztaló, hogy nálunk a viszonyokhoz képest még eléggé tűrhető a kánikula. A kánikulát berekesztő Bertalan-napjának nálunk egyéb jelentősége is van, s tőmérdek jelképes népmonda fűződik hozzá. Ilyen a Bertalan kigyója, melyről számos vidéken azt hiszi a nép, hogy azok a kigyók, melyek a nyár folyamán senkit meg nem martak: a mai napon tul nem maradnak többé a föld színén, hanem lyukaikba bujnak téli szállásra. Amely kigyó azonban valakit megmart, ezt büntetésül az anyaföld többé be nem veszi. Az ilyen kigyó szent Bertalan napja után is nyughatatlanul eszik mászik a föld porában, tarlón, mezőn, egyik helyről a másikra. Többnyire oly helyen siklanak ez elátkozott kigyók, hol sok ember és állat jár s örömet tartózkodnak a kerékvágásban és ösvényeken. Eképp — a népmonda szerint — a kocsi kereke, lópatkó vagy csizmasark tőri össze nyugtot sehol nem lelő fejüket. E Bertalan-napi monda oly régi, hogy már a kurucviágban Bercesényi is így példázódott egy alkalommal:

— Ha vesztemet kell is, mint az Bertalan kigyójának várnom...

— Adomány az osztrák magyar chinai csapatoknak. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a következő levelet kapta a Pfau-féle fumei udvari destillériától:

Kegyelmes Ur!

A chinai hadieseményekkel szemben indítva érezzük magunkat közös hadseregünk megsebesült és megbetegedett vitéz katonái számára, kik a keletázsiai kultúrtüdelemben hősiessé résztvesznek, egy szállítmányt, mely 100 ládából á 50 üveg = 5000 üveg cognacból áll, f. é. augusztus 18-án, dicső királyunk 70-ik születésnapján hadügyminiszterünknek Pola hadikikötőből rendelkezésére bocsátani.

Van szerencsénk Nagyméltóságodnak mellékelten egy iratot átnyujtani, azon alázatos kérelemmel, hogy azt hadügyminiszterünknek Bécsbe a legközelebbi postával — hogy még 16-ika előtt megérkezzenek — kegyesen átszármasztatni méltóztatassék.

Midőn Nagyméltóságodnak szíves előzékenységeért alázatosan köszönetet mondunk, vagyunk kitűnő tisztelettel Excellenciád alázatos szolgálói Pfau és Társa.

— Hadgyakorlat alatt. Távol, a Temes siki térein, fényes hadijáték ragyog. A sárguló erdőszélen szuronyraj csillog, a dör csipete fűben sorban hevernek végig a kékposztós bakák, lövésre emelve a Manlichert... Füst alig látszik a tiszta, tündöklő levegőben; a gyakorlat füst nélküli puskaporral folyik. Majd megkezdődik a harcias színjáték legpompásabb jelenete: a huszár attak, mikor a világ első katonái megerezett kantárral, kivont karddal, lobogó mentével vágatnak előre, előre... Mind ebben a fényes látványosságban a város lakosságának nincs semmi része; de azért észrevehető, mikor a hadgyakorlatok végbemennek. Fáradtan, porlepetten, elesigázva vonul végig a városban egy csapat; válluk alig bírja a fgyvert, fejük ugy lóg ide amoda, mintha bóbiskolnának; alig bírnak katonás lépést is tartani. A szegény vitézek a hadgyakorlatról jönnek haza; sapkájukon a fehér sáv mutatja, hogy ők voltak az ellenség, akiket megverték... Jó dolga van annak a csapatnak, mely nem izzadja végig a gyakorlatot, hanem hamarosan hazaküldik! Ez a szerencse akkor történik meg a bakákkal, ha meghalnak. Ez pedig nem tréfa, hanem komoly valóság. Amelyik csapat ugyanis sokáig van az ágyutorok vagy a Manlicherek sora előtt, vagyis katonai műnyelen szólva a tűzvonalban: arról a hadgyakorlat döntőkei kimondják, hogy meg-

halt, annak sietve el kell onnan masirozni. A meghaltak azután sebbel lobból el is takarodnak és az utszéli fák alatt vigan fognak hozzá a kenyerezéshez . . . De bezzeg azok, akiknek nem kedvez a szerencse és nem halnak meg idejekorán. Azok végigszenvedik az egész hadijátékot és halálra csigázva vonulhatnak csak be a kaszárnyák ölébe, amikor befejeződik a hadi torna, vagyis, hogy ismét műnyelven szóljunk, mikor lefujnak . . .

A budapesti tudományegyetem falain belül még szünetel az élet, még vakációznak a professzorok és hallgatók; annál élénkebb azonban az egyetemi ifjúság körében a pártélet. Az „Egyetemi Nemzeti Párt”, mely a múlt évi alapon legelőször alakult meg s mely ifj. Mihályi Péter IV. éves joghallgatót kiáltotta ki az „Egyetemi kör” jövő évi elnökjelöltjévé, a szervezkedés előrehaladott stádiumában biztos reményekkel néz a szeptemberi választások elé. Miután a párt programjának egyik legfontosabb pontja: a vidéki ifjúságnak méltó és döntő szerepet juttatni a legelőkelőbb ifjúsági egyesület, az „Egyetemi kör” vezetésében, a vidéknek különösen érdekében áll a pártot támogatni. Az „Egyetemi Nemzeti Párt” ez uton is föl hívja az egyetemi ifjúság keblében fennálló vidéki körök elnökeit, hogy vele azon kollegák névsorát, kik anyagi helyzetüknél fogva nincsenek abban a helyzetben, hogy az „Egyetemi kör” tagsági díját fizethetnék, közölni sziveskedjenek, mert e hiány pótlására mindent el fog követni. Egyben a hozzánk érkezett jelentés szerint azt is tudomására hozza az elnökség a vidéken nyaraló tagoknak, hogy a párt elnöke IV. Gróf Károlyi utca 20. sz. alatt lakik, hol fölvilágosítást, utbaigazítást nyerhet egy párt, mint egyetemi tanulmányi ügyekben, pl. a beiktatás és iratkozás stb. tekintetében. Mint érdekes vonásokat megemlítjük, hogy a párt elnökének, Brázovay Kálmánnak, legutóbbi jelentése szerint összesen 426 aláírásnak van eddig birtokában. Az is hírlik, hogy a radikális párt bomlani készül, a minek alapja abban keresendő, hogy mindeddig elnökjelöltje nincsen. Mindenesetre érdekes kis parlamentáris küzdelemre van kilátás szeptemberben, mely fölér egy jókora kerület képviselőválasztásával.

Kerékpárosok figyelmébe A legtöbb kerékpáros elgázolásnak az az oka, hogy hiányzik a gépről a jeladó csengettyű és a csendesen surranó kerékpár elüti az előtte haladókat. Eppen ez okból figyelmezteti a rendőrség a kerékpáron járó emberiséget, hogy a jeladó csengettyűt otthon ne felejtsek, sőt az esti órákban a csengőn kívül még lámpást is alkalmazzanak; mert ha gépjéik ezek nélkül jelennek meg az utcán, a rendőrök utasítják, hogy az ilyen kerékpárosokat azonnal szállítsák le gépeikről s gyalog szerrel kísérik haza lakására; másodízben pedig pénzbírságot kapnak. Egyébiránt tervbe vették a városházán, hogy abban az esetben, ha a kerékpár adóról szóló szabályrendelet elfogadtatik, némi megrendszabályozása is be fog következni a karikázóknak, nevezetesen minden gép számot kap, amikor aztán könnyen meg lehet állapítani azt a rendetlenkedést, amit egyes kerékpárosok az által okoznak, hogy az aszfalton és gyalogjárókon karikáznak végig, mintha bizony éppen az ő számukra készítették volna az utcai járdát.

A Magyar Biztosítási Évkönyv III. évfolyama lesz az őszi könyvpiacnak az első legnagyobb műve, mely az összes magyar, osztrák és külföldi intézetek alapításának és fejlődésének történetét foglalja magában, s e mellett ismereti az intézetek üzleti forgalmát, mérlegét, vagyoni állapotát, az igazgatóságoknak, a tiszti karnak és a vidéki szervezetnek pontos hivatalos névsorát. A 400 oldalra terjedő díszesen aranyozott angol vászonkötésű közgazdasági munka nélkülözhetetlen segédkönyve lesz minden a biztosítás ügy iránt érdeklődő embernek, még a laikusnak is. A Biztosítási Évkönyv első részében tudományos, és figyelemre méltó szakközelmények is vannak Bein Károlytól, Havass Miksától, Milhoffer Sándortól, Ormódi Vilmostól, Dr. Stiller Mórtól, Poór S. től és Török Jenő Endrétől. A szakirodalomban egyedül álló munkát a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztősége adja ki, s az előfizetési ára 4 korona, mely előre a fenti lapokhoz Budapestre VII. Vörösmarty utca 14. szám alá küldendő. A Magyar Biztosítási Évkönyv e lapok kiadói hivatala utján is megrendelhető, mely esetben a kiadók bérmentve szállítják a könyvet lapunk olvasóinak.

TÁVIRATOK.

Hegedüs miniszter utja.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter pénteken reggel ide érkezik és azonnal tovább utazik Budapestre.

A burok.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” ered. táv.) Durbanból sürgönyzik: A burok Bugogi közelében ágyúzzák a vasúti hidat. A ladysmithi vasutat Hatting-spruit mellett erősen megrongálták.

A kínai veszedelem.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti táv.) Shanghaiból érkezett távirat szerint a Yangtse-völgyben a helyzet kétségbeejtő. Shanghai védelmére 15 000 ember kellene.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Couger jelenti Pekingből: A császári palota kivételével az egész város elfoglaltatott.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Walderssee törzskarához Marchand alezredes vezetésével nyolc tisztest nevezett ki a francia hadügyi kormány.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” ered. táv.) Berlinből sürgönyzik: Lüchungcsang a német kormányhoz jegyzéket intézett, melyben az ellenségeskedés beszüntetését és a békétárgyalások megindítását kéri. A német kormány elutasítólág válaszolt.

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900. augusztus 23.

A kasszárúület hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.40	7.50	80
Tiszavidéki	7	76	7.35	7.50	80
Pestvidéki	7	76	7.10	7.30	80
Bácskai	7	76	0.—	0.—	80

		kilo		kilo	
Naz	uj	elsőrendű	70-72	6.85	7.05
„	„	másodrendű	—	6.70	6.80
Árpa	„	takarmány	60-62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62-64	5.60	5.80
„	„	sőfőzésre való	64-66	0.—	0.—
Zab	„	—	39-41	5.55	5.70
Tengeri	ó	bánsági	—	6.25	6.45
„	„	másnemű	—	0.—	0.—

Határidő-tiszt.

Budapest, aug. 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat mellett gyöngre kereslet. Az árak változatlanok. Fölmondattott 9000 mm. tengeri. Kötetett:

Baza őszre	7.74—7.75
„ 1901. ápr.	8.10—8.11
Rozs őszre	7.08—7.09
Zab „	5.38—5.39
Tengeri augusztusra	6.20—6.21
„ 1901. májusra	4.89—4.90
Repece őszre	14.25—14.35

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Falusi csendélet. Kovács Lázár kumáni gazda adása volt Heimann Mór törökbecsei lakosnak, aki különben megszorult parasztszokott kisegíteni pénzkölcsönökkel. Kovács adóssága 572 koronára rugott, de mivel fizetni nem tudott, úgy egyezett meg Heimannal, hogy ez utóbbi megveszi bírói árverésen Kovács ingatlanát s mindaddig birtokában tartja, míg Kovács adósságát teljesen nem törleszti. Heimann tényleg megvette a Kovács pénzén ennek birtokát s miután Kovács Heimann követelését egy utolsó fillérig kifizette, az összesen 396 koronára rugó perkoltségekkel együtt, Heimann visszabocsátotta a birtokot. A bíróság e közben a befolyt vételárból 276 koronát kiutalt Heimannak. Ez az összeg okozta azt, hogy Kovács a vádlottak padjára került. Ugyanis Kovács ezt az összeget joggal a magáénak tartván, ez év február havában berontott Dobrivoj fiával egyetemben Heimann irodájába, s feltett kalappal, hangosan követelte, hogy a bíróság kiutalványo-

zott összeget cedálja át neki, különben úgy jár majd, mint Nikolics ügyvéd, akit tudvalevőleg az utcán szurt le egyik ügyfele. A két Kovács zsarolás büntetvével vádolva állott ma törvényt a nagybecskereki kir. törvénytörvényk. A nagyon rövid bizonyítási eljárás a fentebbi tényállást megállapítván, a kir. ügyész vádlottakat bünösöknek kérte kimondatni. Krsztics János védő felmentést kért, miután a zsarolás tárgyi tényálladéka teljesen hiányzik. Ugyanis vádlottak ma is abban a meggyőződésben vannak, hogy az a Heimannak tévedésből kiutalt összeg vádlottakat illette meg és a törvény csak a jogtalan haszonért irányuló erőszakos cselekményt minősíti zsarolásnak. A bíróság rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint a két Kovács a btkv. 350. §-ba ütköző és a 353. §. 1. pontja szerint minősülő zsarolás vétségének kísérletében bünösöknek találtattak s ezért a 66. és 92. §-ok alkalmazásával fejenként négy négy hónapi fogházra ítéltettek. Ügyész megnyugodott, vádlottak, valamint védőjük felebezést jelentettek be az ítélet ellen.

Vonalok érkezése és indulása

Nagy Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon).

Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Hirdetések.

75. b. v. szám 1900.

740—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei tekintetes kir. járásbíróóság V. 21/1. 1900. sz. végzése által Ritter Péter székesuti lakos végrehajtató javára Koza Péter most tbecsei tiszatvágásnál kordés gazda ellen 785 kor. 12 fill. tőke, ennek 1899. év július hó 12. napjától számítandó 5% kamatai s eddig összesen 116 kor. 80 fill. perkoltséggal elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3760 koronára becsült 25 ló, 25 lóra szerszám és 25 kordéból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 21/5. 1900. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Török-Becsen a község-házánál leendő eszközlésére 1900. évi szeptember hó 13-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Török-Becsen, 1900. évi augusztus hó 16. napján. Rankovits István, kir. bírósági végrehajtó.

